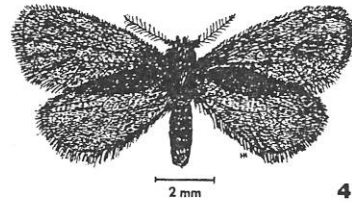
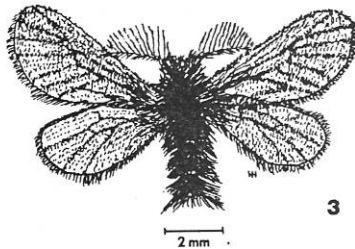
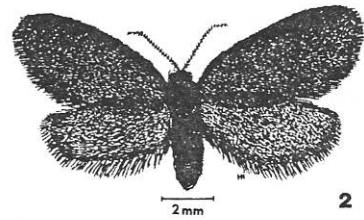
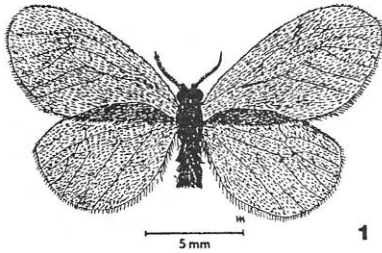

**VOORLOPIGE DETERMINEERTABEL VOOR DE
MANNETJES VAN DE BELGISCHE EN
NEDERLANDSE PSYCHIDAE**

(Hans HENDERICKX)

1. Groter dan 23 mm, voorschenen met lange doorn, achterschenen zonder spoor _____ 2
- Anders _____ 3
2. Sprieten tot 1/3 van de voorvleugelrand; vleugels muisgrijs, met donker vlekje op de dwarsader van de voorvleugel; lichaam zachtharig, fors; 25-28 mm, V-VII. Zeldzaam op heidevelden.
Pachytelia villosella Ochsenheimer
- Sprieten langer; vleugels zwartbruin, dicht beschudd, eenkleurig, breder; lichaam minder fors tot slank; 23-25 mm, VI-VII. Zeldzaam in bossen, op heiden. Lepidopsyche unicolor Hufnagel
3. Niet groter dan 11 mm; vleugels wit, zwart gevlekt of achterschenen met slechts één sporenpaar; V-VI _____ 4
- Niet aldus _____ 5
4. Sprieten lang, 15 leedjes; vleugels half doorschijnend, witachtig met dwarsrijen van donkere vlekjes en donkere aders; 9-11 mm, IV-VI In Noord-Nederland lokaal, zoutmoerassen.
Epichnopterix retiella Newman
- Sprieten tot de halve vleugellengte, 13-15 paar kamtanden; vleugels zwartgrijs, schubben niet haarvormig; achterschenen met slechts één sporenpaar; 6-8 mm, V-VI. Zeldzaam op plaatsen waar Holcus mollis groeit. Reisseronia tarnierella Braund
5. Groter dan 16 mm; vleugels niet glanzend bronsbruin met dekschubben bekleed _____ 6
- Niet aldus _____ 9
6. Sprieten slechts tot 1/4 van de voorvleugelrand, kort gekamd; voorschenen zonder doorn; vleugels dun, grijsbehaard, breed; lichaam slank, grijsbehaard; 18-25 mm, VI-VII. Niet algemeen in uiteenlopend vochtig biotoop. Sterrhopterix fusca Haworth
- Sprieten langer, lichaam forser _____ 7
7. Vleugels niet eenkleurig, bij de wortel met gele tekening, verder zwartgrijs; lichaam lang zwartbehaard, achterlijf voorbij de achterrand der achtervleugels stekend; sprieten dicht gekamd; 22 mm, IV-VI. Zeldzaam, lokaal op heidevelden.
Phalacropterix graslinella Boisduval
- Vleugels eenkleurig _____ 8
8. Achterlijf niet of weinig voorbij de achterrand der achtervleugels stekend, bedekt met geelgrijze beharing; vleugels afgerond, geelgrijs; voorschenen zonder spoor; sprieten kort gekamd; 17-23 mm, VI-VIII. Lokaal zeldzaam op vochtige plaatsen.
Phalacropterix viciella Denis & Schiffermüller

1. Sterrhopterix fusca Haworth   2. Psyche betulina Zeller
 3. Oreopsyche plumifera Ochseneheimer   4. Epichnopterix pulla Esper

- Achterlijf voorbij de achterrands der achtervleugels stekend, zwartbruin behaard; vleugels smaller, donkergrijs doorschijnend, achtervleugels korter dan de voorvleugels; voorschienen met lange doorn, achterschienen zonder sporen; sprieten tot de spits dubbelgekamd, met 29 leedjes; 18-22 mm, IV-VII. Tamelijk zeldzaam, lokaal op heidevelden. Acanthopsyche atra Linnaeus

9. Vleugels schijnbaar behaard, indien met smalle schubben, dan met lichte vlekjes in de cellen. _____ 10
 - Vleugels min of meer glanzend beschubd met brede schubben; sprieten bereiken de halve vleugellengte. _____ 13
 10. Vleugels doorschijnend; dun zwartachtig behaard; lichaam zwart, zeer breed, ruig behaard; sprieten zeer breed, tot de punt met lange, dichtbewimperde kamtanden, veervormig, bereiken bij levende exemplaren de helft van de voorvleugelrand niet; voorschienen zonder spoor; 14-16 mm, IV-V. Zeldzaam, lokaal op Cladonia-rijke droge heidevelden. Oreopsyche plumifera Ochseneheimer
 - Vleugels dof, ondoorschijnend, dichter behaard; achterschienen met 2 paar sporen. _____ 11

11. Voorvleugels met lichte vlekjes in de cellen, donker grijsbruin, achtervleugels lichter; voorschenen met korte spoor; sprieten kort vanaf 4de lid onbeschud gekamd; 13-15 mm. VI-VII. Tamelijk zeldzaam, in bossen. Bacotia sepium Speyer
- Vleugels eenkleurig _____ 12
12. Voorschenen met spoor; sprieten de halve vleugellengte niet bereikend, tot de spits kort dubbelgekamd; smalle vleugels grijsachtig, dicht zwart beschud met haarschubben; 14 mm, V. Zeldzaam, lokaal. Rebelia herrichiella Strand
- Voorschenen zonder spoor; sprieten tot de halve vleugellengte, tot de spits gekamd; vleugels kort, afgerond, zwartbruin, dicht met haarschubben bedekt (binokulair!); 11-16 mm, IV-VI. Niet algemeen, op heidevelden, grazige stukken. Epichnopterix pulla Esper
13. Genus Psyche: voorschenen met doorn of spoor, achterschienen steeds met 2 paar sporen; grondkleur glanzend bruinzwart tot bronsbruin.
- Aantal sprietkammen minder dan 16 paar, afgeronde, glanzend bruinzwarte vleugels; 9-15 mm, VI-VIII (tot half augustus). Overal zeer algemeen. Psyche casta Pallas
- Aantal sprietkammen meestal 18 paar; glanzend bruinzwarte vleugels, meestal smaller dan bij P. casta; 12-15 mm, VI-VIII (tot eind augustus). Minder algemeen, bij berken. Psyche betulina Zeller
Hier en daar komt ook Psyche crassiorella Bruand voor, met glanzend bronsbruine vleugels en 18-22 paar sprietkammen; 13-17 mm, V-VII. Moeilijk van de voorgaande soorten te onderscheiden.

Niet opgenomen in de tabel : Luffia ferchaultella Stephens en Apteron crenulella Bruand, waarvan geen mannetjes in België of Nederland waargenomen zijn.

Literatuur :

- FORD, L.T., The Psychidae, in Proc. & Trans.R. Lond. Ent. & Nat. Hist. Soc., 1945-46, p. 103-110.
- FORSTER & WOHLEFAHRT, Die Schmetterlinge Mitteleuropas, III, Spinner & Suhner, 1960.
- HEATH, J., The life-history of Pachythelia villosella Ochs. (= nigricans Curt.), in the Entom. Monthly Mag., 82, 1946, p. 59-63.
- LEMPKE, B.J., Naamlijst van de Nederlandse Lepidoptera, 1976.
- LHOMME, L., Catalogue des Lépidoptères de France et de Belgique.
- MCDONNOGH, R.S., The morphology of Luffia ferchaultella (Stephens) and a comparison with Luffia lapidella (Goeze), in Trans. Soc. British Entomology, 7, 1941, p. 191-209.
- TER HAAR, Onze vlinders.

Hans HENDERICKX : Wandelweg 11, 2400 MOL.